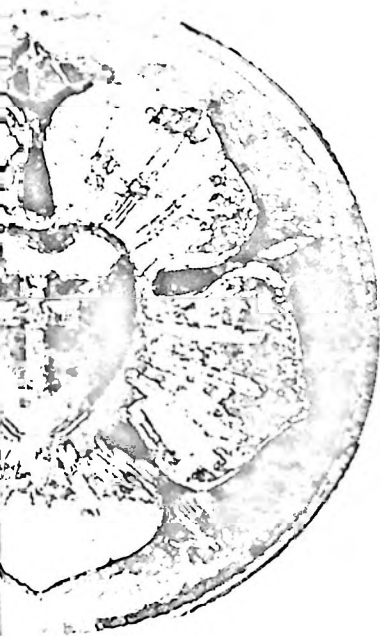

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHOLD

Det umulige nåløyet / Bibelsyn og bibelbruk i homofili-spørsmålet / Fra bokfronten / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

Andre påskedag – Øystein I. Larsen

1. søndag etter påske – Øyvind Rise

2. søndag etter påske – Kjell A. Skarseterhagen

”

Det var en rik mann som kledde seg i purpur og fineste lin og levde i fest og glede dag etter dag. Men utenfor porten hans lå det en fattig mann som hette Lasarus...

Det umulige nåløyet

Overskriften er hentet fra tittelen på en bok som nylig kom i handelen, en bok om kirkens forhold til rikdom og fattigdom. Kirken har et tveetydig forhold til rikdom og fattigdom, også hos oss. Kirken i Vesten har ofte vært mektig og rik. Samtidig har kirken har vært en sentral aktør i fattigdomsbekjempelsen gjennom

2000 år, gjennom ulike ordener og organisasjoner.

Fattigpleien var opprinnelig et kirkelig ansvarsområde, og midt på 1800-tallet var det mange innen kirken som ønsket å tilbakeføre fattigpleien fra staten. Fra den kirkelige fattigpleies side var man opptatt av barmhjertighet,

kjærlighet og frivillighet, og man var redd for at den kommunale fattighjelpen skulle forandre holdningen til fattighjelpen fra å være et uttrykk for Guds forbarmende omsorg gjennom kristnes kjærlighetsgjerninger til tanken om at staten har plikt til å understøtte de fattige, som på sin side har rett til å motta samfunnets hjelp.

Det var intens diskusjon frem til mellomkrigstiden hvorvidt fattighjelpen var uttrykk for barmhjertighet eller skulle begrunnes i rettferdighet. Poenget med barmhjertighetsmodellen er at den binder fattige og rike sammen, da den fokuserer like mye på giver som på mottaker. Det er vel ikke urimelig å hevde at denne modell står sterkt fremdeles hos mange nordmenn, som er verdensmestere i å samle inn penger etter katastrofer og ulykker. Større problemer ville man nok få om man ville starte en fordeling av oljeformuen blant fattige land som et uttrykk for rettferdighet.

Verdens statsledere uttalte ved overgangen til det nye årtusen at verdenssamfunnet skulle satse spesielt på kampen mot fattigdommen. Det har de senere år vært fokusert også på de fattige i Norge, i «verdens rikeste land». Kampen mot fattigdommen er således en vesentlig del av den aktuelle politiske diskurs både nasjonalt og internasjonalt. Sammenslutningen av europeiske nødhjelpsorganisasjoner relatert til Kirkens Verdensråd (APRODEV) har de senere år undersøkt det kirkelige engasjement i fattigdomsbekjempelsen. Arbeidet har pågått i 19 land og har ført til en enestående kommunikasjon mellom de som er involvert i konkret fattigdomsbekjempelse og de mer akademiske miljøer. Sluttrapporten for prosjektet *Christianity, Poverty and Wealth* finnes i boken med samme navn (Geneve 2003).

Det norske bidraget ble organisert av Kirkens Nødhjelp og var en studie i bedrifters samfunnsansvar. Men man ønsket å undersøke videre de utfordringer knyttet til fattigdom og rikdom som det norske samfunnet og kirken i Norge står overfor. Også her er det behov for å forsterke kommunikasjonen mellom aka-

demisk refleksjon og konkrete erfaringer. Kirkens Nødhjelp og Kirkens Bymisjon gikk da sammen med Det teologiske Menighetsfakultetet om et studieprosjekt. Resultatet er boken «Det umulige nåløyet. Fattigdom og rikdom i Norge i globalt perspektiv» (red. av Jan-Olav Henriksen og Atle Sommerfeldt). Helen Bjørnøy skriver i forordet at «kirkens budskap gir myndighet og verdighet til fattige og dem som på ulike måter støtes ut fra fellesskapet», og videre at «vi utfordres til å arbeide i solidaritet med dem som er svakest stilt i vårt samfunn. Kirkens diakonale oppdrag er blant annet å se og avdekke krenkelse og nød. Nøden holdes ofte skjult av dem som har makt og ansvar i et samfunn. Og de som opplever den forsøker også ofte å skjule den. Det er nødvendig at det tales sant om hva nød, krenkelse og urettferdighet gjør med menneskers liv og verdighet.»

Etter 2. Verdenskrig har Norge opplevde en påfallende, nesten sammenhengende velstandsøkning. Dette har naturligvis fått stor betydning for kirkens syn på fattigdom og rikdom. De fleste nordmenn er å betegne som rike, og vil få problemer med å identifisere seg med andre enn den rike mann i Jesu liknelse. Spørsmålet er da hvor «den fattige Lasarus» finnes seg. Man kunne saktens finne ham i misjonsbladene eller på fjernsynet. Det var likevel ikke tilstrekkelig til å forstyrre idyllen i det sosialdemokratiske, men materialistiske Norge i 1960-årene. I 1970-årene oppstod det motkrefter i kirken gjennom den sosialetiske bevegelse. Først var dette en politisk protestbevegelse med radikale elementer. Men ettersom stadig flere 68-ere har inntatt kirkelige posisjoner, har den sosialetiske bevissthet preget kirken stadig mer, og kritikken mot kapitalismen lydt stadig tydeligere. Denne tendens endret seg til en viss grad på 1990-tallet, parallelt med kommunismens oppløsning. De senere tiår har terskelen for å vise frem sin rikdom blitt stadig lavere. Det er likevel grunnlag for å si at den sosialetiske bevissthet er relativt høy i Den norske kirke, både lokalt og på lederplan. Innen enkelte andre kirkesamfunn og

Folk flest har nok en forståelse av at kirken skal være de fattiges hjelper og de utstøttes forsvarer, og ikke selv tjene seg rike på andres bekostning eller utøve makt over andre.

særlig innen den amerikanskpregede trosbevegelse har spørsmålet om rikdom og fattigdom spilt en annen rolle. Her kan personlig suksess og økt velstand betegnes som et tegn på Guds velsignelse og en rett tro.

Kirkens presteskap står i fare for å virke for opptatt av lønn og arbeidsvilkår, ettersom dette har preget Presteforeningens generalforsamlinger og prestenes leserinnlegg i lang tid. Dette er ikke nødvendigvis en rettferdig beskrivelse, men det kan være verd en ettertanke. Blant vinnerne i kampen om troverdighet og positivt omdømme er fremdeles bevegelser og organisasjoner som Frelsesarmeen og Kirkens Bymisjon. Det uselviske arbeid for

samfunnets svakeste vekker tillit og beundring. Folk flest har nok en forståelse av at kirken skal være de fattiges hjelper og de utstøttes forsvarer, og ikke selv tjene seg rike på andres bekostning eller utøve makt over andre. Slik har de fanget det sentrale i kirkens budskap, som taler både til den rike mann og Lasarus.

VIDAR L. HAANES
Vidar.L.Haanes@mf.no

Bibelsyn og bibelbruk i homofili-spørsmålet

AV JOACHIM GRÜN, KNUT ALFSVÅG, BJØRN ØYVIND FJELD, ARNE SCHJØTH, EGIL SJAASTAD OG MARTIN SYNNES

Innledning.

Teologigruppen i «Til helhet» har forsøkt å gjøre rede for og begrunne den bibelforståelse som ligger til grunn for gruppens arbeid med homofilispørsmålet. Innledningsvis vil vi understreke at hovedfokus for «Til Helhet» er den diakonale og sjelsørgiske utfordring ved homofilispørsmålet. Det blir bare kort berørt i denne presentasjonen, som legger vekten på hva Skriften sier og hvordan vi forstår det den sier. Vårt utgangspunkt er at sjelsorg og omsorg er en viktig side ved kirkens engasjement i homofilispørsmålet, men at den diakonale utfordring aldri kan overstyre den teologiske tenkning. Den skal styres av Skriften som overordnet norm.

1. Bibelen som Guds ord til oss

Den Hellige Skrift er Guds ord som vitner om

hans vei og vilje med all sin skapning. De kanoniske skrifter er den eneste kilde til åpenbaringen av den treenige Gud som møter oss i Jesus Kristus. Frelshistorien gjennom Det gamle og Det nye testaments bøker vitner om Guds frelsesplan med menneskeslekten. Denne frelshistorie har sitt sentrum i Jesus Kristus, hans inkarnasjon og fødsel, hans liv og forkynnelse og hans død og oppstandelse.

Den Hellige Ånds komme og kirkens fødsel på pinsedagen er den grunnleggende begivenhet som fører frelshistorien videre gjennom slekten frem til vår tid og vårt sted. Kirkens historie og tradisjon er en betydelig hjelp og veileder i hvordan denne frelshistorie skal forstås og leves i dag. Likeså er Den Hellige Ånd både veileder og utrunder for Guds folk i dag. Men Åndens åpenbaring og Skriftens ord hører nøye sammen. De kan aldri skilles.

Med denne grunnleggende erkjennelse og overbevisning leser og bruker vi Skriften som Guds ord til oss. Den har gyldighet og autoritet også for vår tid. Det betyr ikke at det ikke reflekteres over spørsmål som hermeneutikk og kontekstualisering. Disse spørsmålene reises allerede i selve bibelteksten. Det betyr heller ikke at bruken av Skriften ikke skiller på sentrum og periferi. Likeledes skiller vi også på prinsipielle og uforanderlige spørsmål kontra kulturelle og begrensede utsagn i Skriften. Det samme gjelder spørsmålet om et teologisk helhetssyn på Skriften kontra en detaljert og mekanisk tilnærming til skriftmaterialet. Det er dette helhetssyn og disse grenseoppgangene som skriftsyn og skriftbruk utfordrer oss til å ta stilling til. Men Skriften brukes med den autoritet den gir seg selv. Den er bindende for oss i dag i alle spørsmål som gjelder lære og liv. Vi kan gi vår tilslutning til Pannenbergs ord:

Om den apostoliske forkynnelse aldri så mye skjer gjennom mennesker og i menneskelig språk, er den like fullt Guds eget Ord etter sitt opphav, sin autoritet og sitt innhold. For kirken er derfor Skriften, både Det gamle testamente og Det nye testamente, Guds Ord¹.

2. Seksualetikkens bibelske begrunnelse

Skriften selv legger til rette for en dobbel begrunnelse for etisk veiledning. Dels vil vi begrunne gitte posisjoner ut fra et allmennmenneskelig perspektiv (natur-retten), som korresponderer med skaperplanet. Dels vil vi begrunne etisk tenkning og veiledning ut fra den spesielle åpenbaring som hovedsakelig korresponderer med 2. og 3. trosartikkel. Kretsen rundt «Til Helhet» vil legge vekt på den bibelske åpenbaring og vil i hovedsak tenke ut fra dialektikken mellom lov og evangelium.

I møte med mennesker som er opptatt av eksistensielle spørsmål om seksuell identitet vil vi møte alle med samme prinsipielle grunnholdning og med samme sjelesørgerske omsorg, uansett om de opplever seg å ha en heterofil eller homofil orientering. Seksualetikken må rammes inn av Skriftens positive omtale av det livslange ekteskap mellom kvinne og mann og tilsvarende tydelige advarsel mot utroskap og hor. Forståelsen av kjær-

lighetsbegrepet, både i Skriften og i dagligtalen, står sentralt. Den sjelesørgerske tilnærming vil være bestemt av empati og omsorg, ikke minst for den vanskelige og smertefulle situasjon som mange homofile befinner seg i, men også av spenningen mellom Guds gode vilje (loven) og Guds barmhjertighet og nåde (evangeliet). Det ene kan ikke spilles ut mot det andre.

I all bibelsk sjelesorg står også boten (anger og tro) sentralt. Fjernes botsdimensjonen, vil sjelesorgen tømmes for sitt fremste kjennetegn. Sjelesorgens mål er forsoning med Gud og mennesker. Kirkelig sjelesorg finner derfor sted i spenningen mellom en grunnleggende respekt for det enkelte menneske og dets valg og evangeliets ubetingede nådetilsagn for den botferdige. Dette nådetilsagn er en forutsetning for den nytestamentlige formaningsforkynnelse som både kjennetegnes av tro på nyskapsel og gjenopprettelse, men også av en realistisk aksept for at en kan måtte leve med løsninger som oppleves smertefulle og spenningsfylte.

3. Tolkning og anvendelse av de nytestamentlige utsagn om homofili

NTs utsagn om samkjønnet samliv tolkes på linje med andre utsagn om livsførsel generelt og samliv spesielt, enten tekstene finnes i parenesen/lastkatalogene eller i mer didaktisk/undervisende tekstavsnitt. Den eksegetiske oppgave er å klarlegge hvordan tekstene ble forstått da de ble til, mens det tradisjonelt er systematisk teologis oppgave å anvende tekstenes budskap i dag. Det er viktig at dette skjer ut fra et helhetssyn der de bibelske tekster får være reelt styrende for det teologiske arbeid. Tolkningen av tekstene er det store enighet om. Paulus avviser samkjønnet samliv. Denne avvisning bekreftees også når Skriftens helhetsforståelse av mann og kvinne som medskapere i Guds fortsatte skapergjerning legges til grunn. Kjønnspolariteten står sentralt i kjærligheten som skapende og kreativ kraft for familie og samfunn og som en nødvendig ramme framtidens barn trenger for å bli hele mennesker. Ikke minst disse barna er en taus gruppe som kirken må ta ansvar for.

Vi kan ikke se at det er lagt frem noen overbevisende argumenter for å redusere eller fjær-

ne betydningen av NTs advarsler mot samkjønnet samliv. Det er dokumentert at Paulus og hans samtid kjente til stabile relasjoner mellom voksne av samme kjønn². Advarslene synes derfor også å gjelde det som i dag kalles «ekte homofili». En tolkning som reduserer den aktuelle betydning av disse advarslene finner vi derfor å være i strid både med eksegetiske prinsipper og Skriftens helhetsforståelse av samkjønnet samliv.

Også fortolkere som støtter samkjønnet samliv bekrefter at Paulus taler imot en slik samlivsform. Men forskjellen i bibelsyn og bibelbruk blir tydelig når de samme fortolkere føyer til at de aktuelle tekstene ikke betyr noe for oss i dag. Vi mener tekstene er retningsgivende også i dag fordi tekstene samstemmer med Skriftens totale vitnesbyrd om samkjønnet seksualitet og spesielt fordi tekstene setter spørsmålet på linje med andre laster og synder som diskvalifiserer for Guds rike. En reduksjonistisk tekstanvendelse skyldes derfor etter vår forståelse en mangelfull tekstforståelse og en svekket forståelse av parenesens rolle i apostelens teologi. Paulus' veiledning får ekstra vekt ved hans bruk av kontrastkjemaet *den gang – nå*. Slik levde leserne tidligere, men ikke nå lenger. Denne parenese svarer til Jesu ord: Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort og synd ikke mer.

4. Bibelsynet og homofilt samliv

Bibelsynet i utvalget er relativt samstemt, på tvers av forskjellige tradisjoner og konfesjoner. Det kan være noe forskjellig syn på enkelte spørsmål, men det er samstemthet i synet på homofili.

Det er blitt argumentert på ulike måter for å komme til rette med det faktum at Bibelen avviser samkjønnet samliv uten å måtte trekke den konklusjon at dette er uholdbart i dag. Noen har prøvd å argumentere frigjøringssteologisk, ut fra dialog- eller kontekstualiseringsmodeller. Andre har nøytralisert de konkrete formaninger ved hjelp av kjærlighetsbudet som overordnet norm. Noen understreker at et homofilt partnerskap kan ivareta enkeltverdier som troskap, fellesskap og omsorg. Men etter vår mening gjelder det siste bare i begrenset grad og støter samtidig an mot sentrale bud i Skriften. Det er vår overbevisning at

ingen av disse argumenter kan forsvare at det brytes med de grunnleggende retningslinjer for en ansvarlig aktualisering av Bibelens etikk som følger av tekstene selv, og som har styrt den kristne kirkes arbeid med dem siden oldkirken.

Vi synes Lærenemndas uttalelse fra 2000 fanger opp dette, både når den understreker at uenighet også om etiske spørsmål kan true kirkenes enhet (punkt 3.3.3), og når den, med et sitat fra Bispemøtet i 1997, poengterer at det må anses som kirkesplittende «å sidestille heterofilt ekteskap med homofilt samliv» (punkt 4.2.5). Det er imidlertid viktig at dette prinsipielle utgangspunkt følges opp i praksis ved at de enkelte bibelske formaninger faktisk får gjelde med den tyngde de har ut fra argumentasjon og kontekst i den bibelske sammenheng. Hvis ikke vitner det om at en arbeider med sviktende teologiske forutsetninger både i forhold til kristologi og helliggjørelse.

Vi er av den oppfatning at grunnlaget for forkynnelse og sjelesorg i kirken må være det syn at samkjønnet samliv er brudd på Guds vilje og derfor synd, og at kirken derfor også i denne sammenheng må framholde den bibelske oppfordring til bot og det bibelske evangelium om frelse ved nåde alene for hver den som omvender seg og tror.

I tillegg mener vi at kirkelig aksept av samkjønnet samliv representerer en desavuering og svikt i forhold til den tause gruppe som kjenner på en homofil orientering, men som kjenner seg forpliktet på den bibelske avvísning av homofil praksis. I både historisk og nåtidig perspektiv utgjør dette en stor gruppe mennesker som har spilt, og fortsatt spiller, en vesentlig rolle i kirke og menighet.

Denne tause gruppe er den egentlige minoritetsgruppe i homofilis spørsmålet. Den marginaliseres i mediedebatten og blir ofte mistrodd. Det må derfor være blant kirkens fremste oppgaver å bekrefte og støtte mennesker som kjenner på en homofil orientering og som ønsker å leve et liv i samsvar med Skriftens formaninger. Likeledes må det være ikke bare legitimt, men maktpåliggende for kirken å hjelpe mennesker med en homofil orientering som ønsker faglig støtte til en mulig reorientering av sin seksuelle identitet. At resultatet ikke er gitt og at veien kan være lang, er

ikke noe gyldig argument for at kirken ikke skal bekrefte den kristne tros håpsdimensjon også for dette liv.

Avslutning:

Som en tverrkirkelig gruppe er det også makt-påliggende for oss å understreke de økumeniske implikasjoner en avvisning av kirkens tradisjonelle syn på samkjønnet samliv vil ha. Den romersk-katolske kirkes syn på denne sak er vi blitt minnet om ved Trøskongregasjonens uttalelse om homofilt partnerskap fra juni 2003. Det er et syn som i alt vesentlig deles av det store flertall av frikirkeligheten i Norge. Et brudd med kirkens tradisjonelle og bibelsk begrunnede lære i denne sak vil derfor også kunne føre Den norske kirke ut i økumenisk isolasjon på mange plan både i nasjonal og internasjonal sammenheng.

Vi vil peke på den dype nød som er skapt både i menigheter og hos mange enkeltkristne i vårt land ved at Den norske kirkes ledelse, selv om den i stor grad har ønsket å fastholde et bibelsk og restriktivt syn på homofil praksis, likevel har skjøvet saken foran seg ved at en så langt har vegret seg mot å falle ned på et konkret svar som anvender de i denne sammen-

heng relevante bibelske begreper synd, bot og tilgivelse.

Den begrunnelse som gis fra vår side for bibelsyn og bibelbruk i homofilisaken innebærer at kirken ikke kan slå seg til ro med å konstatere innbyrdes motstridende syn i homofilspørsmålet, såkalt «velbegrunnet uenighet». Kirken kan ikke i ett bispedømme lære at homofilt samliv er gjenstand for bot og syndstlgivelse, mens det samtidig i nabobispedømmet er gjenstand for kirkens velsignelse. For oss innebærer den betydning Bibelen selv tillegger det spørsmål vi her diskuterer at vi befinner oss i *status confessionis*. Slik vi ser det, står vi derfor her overfor en splittelse som ikke kan heles på noen annen måte enn at vi i fellesskap bøyer oss for det kirkens Herre har åpenbart i sitt ord.

Joachim Grün, Knut Alfsvåg, Bjørn Øyvind Fjeld, Arne Schjoth, Egil Sjaastad og Martin Synnes

Noter

1 Pannenberg, W., i Teologi for kirken, festskrift til Torleiv Austad, s. 25

2 Se eksempelvis Reidar Hvalviks artikkel: «Hva sier Bibelen om homoseksualitet?» på www.tilhelhet.no

FRA BOKFRONTEN

Kjell-Petter Dahl

Nådegaver – kirkens glemte ressurser?

Luther Forlag 2003

Denne lille bok, med 124 små sider, kommer fra en person med særdeles lang og bred tjenesteerfaring: Mange år som menighetsprest; en rekke år leder av sjelesorghjemmet i Oslo (i regi av Kirkens Bymisjon); viktigst i denne sammenheng er at forfatteren (KPD) må regnes som «grand old man» (85) innenfor den karismatiske fornyelsesbevegelse i vår luther-

ske kirke; han var i en årrekke medlem av lederskapet i Oase. Det er gledelig at det foreligger en tydelig og ærlig «rapport» fra KPD om dette mangslungne tema som har hatt til dels trange kår hos oss. Han ansører velkjente forløpere for nådegave-vekkelsen: Ole Hallesby, Einar Lundby, Peder Olsen, og Hans Christian Lier som en viktig overgangsskikkelse

(boken er tilegnet sistnevnte), mens han viser Carl Fr. Wisløff og påpeker det han savner i Wisløffs troslære med henblikk på Åndens gjerning og Åndens gaver (s.20f).

Det er «de spontane nådegaver» som er i fokus i forfatterens fremstilling (s.9). Han bruker parallelt betegnelsen «situasjonsbestemte nådegaver». Grensedragningen er ikke bare enkel. Det skjelves mellom «de grunnleggende gaver» som oppfattes som tilknyttet varige tjenesteoppdrag og «de oppbyggende gaver» som skal dekke de aktuelle behov. Men KPD vil ikke tale om «ordinære» gaver til forskjell fra «ekstraordinære» (s.52f). Han ønsker, med ryggdekning hos Lundby, å «avmystifisere» nådegavene. Det skal dreie seg om gaver som hører med til «den naturlige utrustning som alle kristne trenger i sin tjeneste» (s.17). Forfatteren trekker veksler på en bok av to lækpredikanter (Storm-Monsen) fra årene etter andre verdenskrig. De mener å kunne skjelve i NT's tale om «den Hellige Ånd» hhv mellom Ånden som person og Ånden som utrustning ved å se etter bruk og ikke-bruk av bestemt artikkel (s.30ff). Dette språklige kriterium blir for enkelt. Et sentralt belegg som Act 1,8 (2,33) har artikkel og må leses om den utrustende Ånd. Det lange sitat fra Storm-Monsen (s.32f) bevitner for øvrig en rik og varig åndserfaring som i liten grad er kommet til orde i en streng luthersk konfesjonell sammenheng. En adekvat beskrivelse av Åndens gjerning og gaver krever åpenbart en erfaringsrelatert teologi.

Boken har saktens sine svakheter. Forskjellen på «Åndens frukter», i etisk perspektiv på det nye liv i Ånden, og tjenestegaver blir flytende hos KPD (jf s.33f). Bruken av 1Kor 13 som belegg for åndsfylt budskap som det «normale» i kirken (s.39f), er på siden av Paulus' argumentasjon. Når relevante tekster fra NT tas inn (bare unntaksvis med presise henvisninger), henges de nokså løst på fremstillingen som beskriver de forskjellige nådegaver. Det er i stor grad forfatterens konkrete erfaringer med Åndens spontane utrustning som gir tolkningen. Det går ikke alltid bra. Bruken av f.eks. 1Kor 12,22-23 er forsert og spekulativ (s.57f), enskjønt leseren her får del verdifull sjelesorgerfaring.

Men KPD har meldt klart ifra. Det er ikke

minst egne erfaringer av «Åndens gaver» nedfelt i egen tjeneste han vil dele med leseren. Her ligger den lille boks store verdi. Den sunne utfoldelse av nådegaver i menigheten dreier seg om konkret livshjelp til mennesker, og forfatteren har formidlet slik hjelp til mange, mange. Han er jo ikke uvitende om misbruk og avsporinger innenfor den sammensatte karismatiske bevegelse. Men hans større bekymring er at Åndens gaver til menighetene skal gå tapt. Han viser med rette til den forbløffende kirkevekst innenfor kirken i syd, en vekst som gjennomgående er knyttet til utfoldelse av nådegaver. Undertittelen på KPD's bok rommer en alvorsfylt utfordring fra en foregangsmann i fornyelsen av norsk kristenliv.

Martin Synnes

SØNDAGSTEKSTEN

Øystein I. Larsen, Øyvind Rise og Kjell A. Skarseterhagen

Andre påskedag

28. mars 2005

Prekentekest: Luk 24,13-35

Lesetekster: Jona 2,1-11; Apg 10,34-43

Betraktning

«Troens øye ser det: ...» (NOS 187)

Men hvordan får man det øyet?

Hvordan sikrer vi at det ikke bare er «godtroenhetens øye» som ser det?

Det er jo egentlig helt utrolig (sic!) hva en kan få mennesker til å tro på. «Folk tror så det tyter. De tror bare ikke på Jesus.» Minnes jeg ikke at Karsten Isachsen har sagt noe slikt? Godt sagt og sant sagt.

Vi skal være så forbasket nøkterne og skeptiske. Krittisk journalistikk er ikke bare å stille kritiske spørsmål. Det er å stille spørsmål ved de rette tingene. Og midt i vår snusfornuftige modernitet velger vi bort de dype sannheter, men svelger ukrittisk unna tidens selvsagte aksiomer:

Vi tror bare det vi kan se. Bare det vi kan etterprøve. Hvis Jesu oppstandelse var et engangsfenomen, kan den aldri etterprøves. Hvordan skal vi så sikre oss mot at det bare er godtroenhetens øye som ser det?

«Det kommer an på øynene som ser.» «En ser det en vil se.»

Er det så subjektivt? Kommer det ikke an på hva øynene virkelig ser?

«Troen er en virkelighet – ikke bare for troen.» (Nils A. Dahl)

Teksten

Den lukanske reiseberetning fra 9,51 av strek-

ker seg vel egentlig helt til denne fortellingen. Vandringen til Jerusalem var ikke endt før de kunne vandre videre med ham og se det de ikke hadde sett. Emmausvandringen er modell for den videre vandring for hans disipler – etter hans død og oppstandelse til alle tider. Vandringen til tro og så i tro. Sammenhengene i oppstandelseskapitlet er beskrevet slik: «Possibility (vv1-12) thus gives way to probability (vv 13-35), and the probability to actuality (vv 36-49) and resolution (vv 50-53) – that is, to fresh understanding and obedience. In this way, Jesus' followers are indeed prepared to serve as «witnesses of these things» (v 48), and this they will do with the opening of Luke's second volume, the book of Acts.» (Joel B. Green: The Gospel of Luke, 1997).

Tross den nøyaktige stedsangivelse (60 stadier vel 11 km) vet vi ikke sikkert hvor landsbyen lå, men situasjonen er tegnet presist. Fortellingen beretter enkelt og rett fram, men har hele veien denne innbygde spenning som ligger i at de to disiplene ikke vet hvem den fremmede er, som de egentlig kjenner så godt. Teksten legger vekt på at det virkelig var Jesus selv (*autos*) som gikk der sammen med dem. Denne spenningen understrekes av de ulike vinklingene de har på det som har skjedd. En begivenhet, men to fortellinger: deres 19b-24 og hans 25-27. Spenningen forløses under måltidet, da øynene deres ble åpnet, v 31, men likevel beholdes hele fortellingens drag av en dobbel bunn og dypere mening. Det forunderlige henger der igjen: Når de fikk se ham, så de ham ikke lenger.

Lukas fremhever ofte disiplenes manglende evne til å fatte selve poenget, 9,45; 18,34. På

denne bakgrunn er ikke svaret på Jesu spørsmål selvsagt: Måtte ikke Messias lide dette og så..., v 26. Deres umiddelbare reaksjon ville vel ha vært: Nei! Men Jesus fører dem veien inn i skriftene enda en gang. Der deres nei kan bli til et ja.

Fortellingen når et høydepunkt i måltidet. Der tar historien omkring Jesus ofte en uventet vending, 7,36ff; 19,1ff. Slik også her. Å bryte brødet betydde at måltidet begynte. Måltidet peker utvetydig tilbake til nattverdsinnstiftelsen, 22,14ff, men har også klare paralleller i bespisningen av de fem tusen, 9,16ff.

Også denne fortellingen ender med fokus på Peter, slik oppstandelsesberetningen gjør, 24,12.

Det er ikke fortalt direkte om Peters møte med den oppstandne hos Lukas, men jfr 1 Kor 15,4f.

Emmausvandrerne vender tilbake til livet etter Jesus. Men det er likevel et liv sammen med ham. Der går veien til Skriftene som vitner om ham og til måltidet som åpner øynene så de kan se ham. Så går veien ut med budskapet om den oppstandne.

Prekenen

Teksten beskriver veien til tro i tiden etter Jesu oppstandelse og himmelfart. Det er der vi er også denne søndagen. Hvor går veien til at troens øye ser ham?

De hadde de beste billetter til forestillingen. De hadde fått programmet. Men de skjønnte ikke forestillingen.

Teksten er egentlig en ferdig preken som beskriver denne vandringen til alle tider. Elementene ligger langs Emmausveien:

- De er opptatt av Jesushendelsen. Gir den plass i sin samtale. De deler sine fortellinger.
 - De ledes til Skriftens vitnesbyrd, og de prøver sine fortellinger på ordet fra Gud.
 - De spiser sammen med Jesus og føres inn det nære fellesskap med ham.
 - De deler sin troserfaring med andre.
- Dette er ingen fasttømret ordo salutis. Det er livets vekststadier i dynamisk samvirke. Det er knyttet løfter til alle disse elementene:
- Der navnet hans samler oss, er han midt i blant oss, Matt 18,20.
 - Vitnesbyrdet om Jesus ligger nettopp i Skriftene, Joh 5,39.

- Den som spiser livets brød, skal eie evig liv, Joh 6,51.
- Jesus selv følger dem som deler budskapet med andre, Matt 28, 18ff.

Graven var åpnet, men øynene var lukket. Øynene ble åpnet gjennom det de tok inn gjennom ørene og gjennom munnen.

Det er en dobbel virkelighet i denne teksten. Alt håp er egentlig ute. De leter ikke lenger. Men han er nærmere enn de tror. Rom 10,6-8: Hvem skal fare opp for å hente ned, hvem skal fare ned for å hente opp? Det trenger ingen himmelferder. Ordet er deg nær!

Det er et dynamisk drag i denne teksten. De løper ikke. Men vandringen har mål og mennesker kommer videre på trosveien, og budskapet lar seg ikke stenge inne:

Troen er virkelighet – ikke bare for troen. Derfor må den videre.

Prekenskisse

Troens vei er å dele –

- *dele liv og erfaringer med hverandre*
- *dele Ordet med hverandre*
- *dele bordet med Ham*
- *dele budskapet med alle*

Gudstjenesten

Motivet som er knyttet til det å se og ikke se, synlig og usynlig, er også tydelig i Peters tale i lektieteksten fra Apg 10: «Gud reiste ham opp på den tredje dag og lot ham tre synlig fram, ikke for hele folket, men for de vitner Gud i forveien hadde utvalgt, for oss som spiste og drakk sammen med ham etter at han var stått opp fra de døde. Og han bød at vi skulle forkynde for folket ...»

De to salmene vi har direkte over Emmausvandrerteksten, NOS 814 og 828 får ikke fram det dynamiske i denne teksten. Det blir for mye både kveld og livskveld i dem. Det er bedre å lete etter det som åpner våre øyne og setter oss i bevegelse, å få se det som en ikke ser.

NOS 187, 3 er nevnt. Dialogen i NOS 170 berører dette: Hva du har sagt oss det er visst, men vis oss Herren Jesus Krist! Til Galilea gå av sted, for der skal dere Herren se! V 11-12. NOS 172, 7 og naturligvis Maria Magdalenas sang NOS 189: Jeg levende så ham. Jeg levende så ham. Også S97 nr 24 kan kombineres med dette motivet: Kornet som er lagt i

jorden utenfor synsvidde og versavslutningene som et ekko fra dagens prekentekst: Kom och hos oss förbliv.

GT teksten fra Jona er direkte gjengitt i Petter Dasssalmen NOS 174,5.

Øystein I. Larsen

ØYSTEIN I. LARSEN

1. søndag etter påske

3. april 2005

Prekentekst: Joh. 20, 19–31

Jes 43, 10–13; 1 Kor 15, 53–57

Til teksten

Disippelflokken er samlet 1. påskedags kveld. De store hendelsene de siste dagene bringer dem sammen. Dette møtet er preget av frykt, de sitter innenfor stengte dører i redsel for jødene. De har hørt rykter om at Jesus er oppstått fra flere hold, men de er nok ikke overbevist selv. Situasjonen er preget av usikkerhet og forvirring. Hva vil fremtiden bringe? Er dette slutten på vandringen sammen med Jesus, eller er han virkelig stått opp? Kanskje var det slike spørsmål som hersket blant disiplene.

Plutselig står Jesus der. Dette er vendepunktet for disiplene. Jesus viser dem sårene sine, de får bekräftelsen på at han virkelig lever. Det var ingen myte at Jesus hadde stått opp. Men Jesus er annerledes etter oppstandelsen. Han går gjennom dører, han er herliggjort. Allikevel viser Jesus sin kropp, slik at disiplene skal kjenne han igjen. Det betyr at det er en sammenheng mellom den jordiske og herliggjorte Kristus.

Det disiplene trodde var slutten på deres liv sammen med Jesus, var i virkeligheten begynnelsen. De trodde at det hele endte med graven, men nå er de sammen med Jesus som er

oppstått og levende. Oppstandelsen forklarer hele Jesu liv for dem. Tidligere har ikke disiplene forstått det Jesus har sagt og gjort. I lys av hans død og oppstandelse kan de forstå alt sammen.

Jesus gir disiplene et oppdrag, han sender dem ut. For å få kraften til å gå ut gir Jesus dem den Hellige Ånd. Det er Ånden som skal gjøre at Jesus er med dem videre. De blir sendt ut for å tilgi og fastholde menneskers synder. Det kan de gjøre nettopp på grunn av Jesu oppstandelse. Men det blir først klart for disiplene nå. Jesu oppstandelse danner grunnlaget for budskapet om tilgivelse for menneskers synder og det evige liv.

Andre delen av teksten handler om Thomas. Han er ikke sammen med disiplene første gang de møter Jesus etter oppstandelsen. Disiplene forteller Thomas om møtet med Jesus. Men Thomas er en skeptiker. Han tror ikke på dem. Han trenger håndfaste bevis. En uke etter det første møtet med Jesus, er disiplene igjen samlet, og nå er også Thomas sammen med dem. Igjen er Jesus der. Nå befaler han Thomas om å kjenne på sårene sine. Jesus gir dermed Thomas de bevisene han trenger for å tro. Det fører til at Thomas fremsier trosbekjennelsen: «Min Herre og min Gud». Jesus responderer med å si: Fordi du har sett meg tror du. Salige er de som tror men ikke ser. Jesu svar er ikke et uttrykk for at Thomas' tro er mindreværdig, men heller en bekräftelse på at han tar Thomas sin tvil på alvor. Jesus skjønner hvorfor Thomas tviler, og nettopp derfor viser han også sårene sine til ham. Samtidig markerer Jesus at de som kommer etter ikke vil få muligheten til å kjenne på sårene slik Thomas gjorde. På tross av det er de utfordret til å tro, og det er kirkens situasjon i dag. Det er med på å vise at nå begynner en ny tid. Nå begynner Åndens tid, og dermed kirkens tid. Det er Ånden som skal vitne om Jesus for oss, at han lever og er oppstått.

Til Prekenen

Jeg vil antydde noen perspektiver det går an å fokusere på i prekenen:

Påsen er over. Den store festdagen, 1. påskedag, er lagt bak oss. Ferien er ferdig og folk er tilbake på jobb. Det er en mulighet å la teksten tale inn i denne situasjonen. Poenget

blir å understreke at troen skal være en del av hverdagen. Teksten markerer disiplene som samles om søndagen, det danner en stille begynnelse på menighetens gudstjeneste. Nå skal ikke Jesus lenger være blant dem slik han var det før. Nå begynner kirkens tid. Det er i denne tiden disiplene fra nå av skal leve med sin tro. Og det er i den tiden vi er i dag. Vi har ikke mulighet for å se Jesus slik disiplene gjorde. Vi kan ikke ta og føle på hans sår. Allikevel har vi den samme tro som dem. Og slik som disiplene fikk kjenne på Jesu sår, slik får vi motta nattverdens gave. Samtidig samles også vi hver søndag, og vi har den Hellige Ånd, slik disiplene fikk det den gang. Det er dette som bærer vår tro på Jesus. Sakramentene, fellesskapet, Bibelen og bønner er våre verktøy for troen. Teksten blir en begynnelse på alt dette.

Samtidig er teksten et sterkt vitnesbyrd om at det ikke bare er den stolpesterke troen som teller. Thomas er det store eksempel for oss på at tvil er noe vi som er kristne må leve med. Og tvilen er noe Jesus tar på alvor. Historien om Thomas gir noen viktige råd for hvordan vi som kristne kan leve med vår tvil. For det første er det viktig at vi ikke forlater det kristne fellesskapet på grunn av tvilen. Vi kan jo tenke oss at Thomas hadde forlatt disiplene etter at de fortalte ham om Jesus som var oppstått. Vi kan tenke oss at han opplevde budskapet så latterlig at han dro sin vei. Men da hadde han aldri fått muligheten til å se og kjenne på Jesus, noe som gjorde at han fremsa sin trosbekjennelse. Thomas var sammen med sine venner på tross av at han tvilte på deres budskap. På samme måte er det viktig at vi ikke lar tvilen knekke oss. Det viktigste vi kan gjøre som kristne er å være der hvor vi kan møte Jesus. I gudstjenesten er vi en del av fellesskapet, vi kan motta nattverden og høre forkynnelsen. På den måten er vi i en posisjon som gjør at Gud kan møte oss. Da blir troen mer enn teori, vi erfarer. Det gjør også troen levende. I de tidene hvor vi har vanskelig for å tro, skal vi leve som troende mennesker. Det verste vi kan gjøre i perioder hvor vi tviler er å forlate fellesskapet, slutte å motta nattverd, slutte å be og lese i Bibelen. For det er nettopp livet og erfaringen i fellesskapet og sakramentene som styrker troen. Da kan vi også oppleve at tvilen blir en styrke for troen.

De fleste av oss lever med en alminnelig tro uten de store opplevelsene. Jeg synes at Jesus bekrefter for oss at dette er en like verdifull tro som alt annet. Et poeng til teksten er at Jesu løfter om å være nær, er mer til å stole på enn våre opplevelser. Jesus er hos oss, gjennom sin hellige ånd, selv om vi ikke har de store trosopplevelsene.

Det er ikke rart at det følger tvil med til troen. Vi tror jo på noe som fullstendig sprenger fornuftens grenser. Oppstandelsen, som et historisk faktum, er allikevel det mest sentrale punkt i vår tro, ikke minst fordi den danner grunnlaget for vårt håp om en dag å stå opp fra de døde og møte Jesus ansikt til ansikt. Uten Jesu oppstandelse blir troen meningsløs (jfr. 1. Kor 15, 14). Men dette går utover våre logiske tankebaner. Av den grunn er det naturlig at vi tviler. Vi må tro det, ikke fordi vi har sett, men fordi vi har fått det overbrakt av andre. Selv om Jesu oppstandelse aldri kan bevises, kan vi finne mange argumenter som tross alt gjør det sannsynlig å tro på det. Likevel vil troen alltid koke ned til noe vi må erfare selv. Den kan aldri dannes gjennom teorier. Troen må finne veien til hjertet, og leves ut i fellesskap med andre. Det er jo derfor vi synger i den gode gamle påskesalmen: «Deg være ære: Troens øye ser det. han gir liv og fred.» For den troendes øye blir oppstandelsen virkelig og sann.

Til gudstjenesten

Det kan være fint å fokusere på nattverden eller dåpen i denne gudstjenesten, dersom det skal være det. Da får en fram poenget om at Gud møter oss i dag, og styrker vår tro, gjennom sakramentene. Kanskje kan en finne noen fine nattverdsbønner?

Noen salmeforslag

Nos nr 192

Salmer 97 nr 71

Salmer 97 nr 64

Nos nr 543, 1-3

ØYVIND RISE
Kapellan i Ølsvik

2. søndag etter påske

10. april 2005

Prekenteeksten: Johannes 10,1–10

Esek 34,11–16, 1 Pet 2,21–25

Dagen og kirkeåret.

Det er andre søndag etter påske. Ett av de tidligste og fremdeles mest kjente bilder av Jesus viser ham som den gode hyrden som bærer et lite lam på sine skuldre. Allerede i malerier i katakombene forekommer dette symbolet. Hyrden fremstilles som en som redder, redder lammet fra ensomhet og død. Hyrden er også den som går foran og leder hjorden framover. Den oppstandne Kristus går foran menneskeheden til det nye livet og vil redde menneskene fra døden.

Dagens navn er Misericordia (Misericordias Domini in aeternum cantabo): «Jeg vil alltid synge om de gjerninger som Herren i sin nåde har gjort;» – Salme 89,2.

Stora syster, som bara är 5 år,
går med lillebror vid handen.
Han får inte gå som han vill.
Hon leder honom i ett fast grepp.

I vanliga fall springer hon ganska oredigt, men i dag går hon med fasta steg mot målet. Hon har mammas uppdrag att se till att de kommer fram till dagis ordentligt.
Hon tänker inte svika. När lillebror drar åt fel håll, distraherad av något spännande, så leder hon honom med bestämdhet rätt igen. Han finner sig i det, för hon är samtidigt full av ömhet och omsorg.

Hon har en förebild.
Hur många gånger har inte mamma gått denna väg med henne.
Hon vet intuitivt hur det skall vara.
Som mamma har gjort, så gör hon.

Fra dagboken med kyrkoalmanacka 1996–97;
(Forfatter ikke nevnt).

Teksten

Teksten (tilleggstekst) står i sammenheng med det som skjer i den lange historien med

den blindfødte i kapittel 9. Synet av denne stakkaren får som kjent i gang diskusjonen om «hvem som har syndet»? Han vasker seg snart i Siloadammen og blir seende. Det er et stort problem for fariseerne at det skjer på sabbaten. At en blind i det hele tatt får synet igjen (9,32) likeså. Mannen må stå til rette for det som Jesus har gjort med ham. Fariseerne kaster ham til sist ut. Jesus møter ham på nytt og mannen tror.

Jesus sier han har kommet til dom: De som ikke ser skal bli seende og de som ser skal, skal bli blinde. De som er blinde har ingen skyld – derimot har de skyld som sier at de selv er seende. Det er til disse «dere» han så henvender seg i kapittel 10.

Begge kapitler, 9 & 10, er særstoff for Johannes. Vi merker det i kap 10,1–10 også i den kompliserte formen. Dette er ingen liknelse i vanlig forstand. Den er heller ikke allegori, men er i slekt med begge former. Det er en symbolsk utredning der symbolismen og direkte konkrete utsagn lever side om side (CK Barrett). Det forvirrer! Dessuten utredes to kontraster parallelt til samme referanse: Referansen er hyrden – den som sauene kjenner igjen stemmen til – denne går inn gjennom døren. De som klyver over gjerdet er røvere – men lenger ut er det de fremmede (hyrdene) som er motsatsen til denne rette hyrden.

I vers 7 forløses så meningen, vel og merke, for de samme fariseere, Jesu motstandere i kapittel 9. Dette innledes med det samme «sannelig, sannelig». Fariseerne er falske hyrder – de snakker ikke de utstøttes språk. Vil disse være sanne hyrder og veiledere i folket må de gå inn igjennom døren. Det forvirrer også at først er Jesus «dør» som de rette hyrder må bruke – senere er han den (ene) gode hyrden – han som gir sitt liv. Ordspill: Han er døren som dør! – Og åpner seg ved oppstandelse!

Igen må det sies: Denne teksten må leses i sammenheng med kapittel 9. Det er her du finner referansene. Fariseerne mislykkes i å komme den blindfødte i møte og føre ham tilbake til folden. Deres stemme er ikke hyrdens. De kaster ham jo på dør! Jesus derimot – den rette hyrde – «lykkes». Han gjør mannen til en del av fellesskapet igjen.

Tanker til en preken.

Jeg kan ikke løse kapittel 10 fra kapittel 9. Det bærer denne refleksjonen preg av: Jesus drar den blindfødte inn i sin sfære og forteller nå hva som skjer, slik at disipler og fariseere hører det. Når ordet berører den blindfødte skjer det en fundamental endring i den blindfødtes virkelighet – ja, en revolusjon! Og det at han får synet er bare forsmaken!

Inndragelsen i Jesusatmosfæren som denne opplever kan kanskje settes ord på ved et Pauli ord – »Hvis noen er i Kristus – er han en ny skapning. Det gamle er borte. Se det nye er blitt til» (2 Kor 5,17). Det er denne virkeligheten som «beitemarkene» sikter til. Når Jesus forkynnes i den kristne preken så skjer dette på nytt. Det reflekteres ikke bare over det – men det blir virkelighet igjen. Ordet gjør Kristus nærværende. Ordet er døren. En nyskapsel finner sted når Jesu ord når et menneske – Jesus lever!

Når alt er blitt nytt betyr det noe på tilhørighetsplanet. «Behaving – believing – BELONGING». Vi begynner ofte i det første. Fariseerne la vekt på dette også. Ja, du var ute av bildet selv om du hadde fått synet igjen! Når dette skjer på en sabbat! Sorry – feil dag! Og hvem har syndet (behavior). Believing – ja han tror. Men Jesus oppretter BELONGING-dimensjonen aller først. Det er her tekstens 10,1-10 fokus ligger. Han er døråpneren til «belonging». Gjennom å «høre på» Jesus får vi gå gjennom døren og «høre til» – i gudsfolket – i gudsriket – i flokken – i folden – og kan blande våre røster med «din menighet i himmelen og på jorden». Jesus begynner i «belonging» – deretter kommer «believing» – og «behavior»!

Tidligere ministerpresident i det tyske forbundslandet Sachsen-Anhalt, Dr. Reinhard Höppner (SPD), fortalte for noen år siden under Nordisk-tysk kirkekonvent i Wernigerode at denne inkluderende impuls hos Jesus var inspirasjonen for han liv som politiker. Hans kamp mot arbeidsledigheten i det økonomisk sett deprimerte østlige Tyskland begynte hos Jesus!

Textene handler derfor om inkludering dypst sett om en grensesprengende inkludering. Prekenen denne dagen fokuserer på påskens inkluderende dimensjon. Den åpne

grav åpner opp. Han som lever vandrer iblant oss og kaller oss til tjeneste. Den diakonale preken ligger snublende nær! Gudsrike- revolusjonen skjer lokalt når forkynnelsen fører mennesker i nærområdet ut fra isolatene og inn i fellesskapet igjen. Ingen (som jeg kjenner) har satt bedre ord på dette enn Kjell Nordstokke i sin tale på kirkemøtet i 2003 («en tjenende kirke») gjengitt i Kirke og Kultur 4-2004 (sider 522-523) :

«Gjennom sitt nærvær lot Jesus mennesker se en åpen himmel og tegn på at Guds rike var kommet nær. De ble møtt av kjærlighetens forvandlende kraft, så folk kunne juble og si «Gud har gjestet sitt folk» (Luk 7,16). Dette utfordrer kirken på tilsvarende måte å gi rikelig rom for kjærlighetens gjerninger i tro og tjeneste. Slik at mennesker kan erfare hellig nærvær på en måte som bringer forsoning og forvandling, under Guds åpne himmel.

Her finner vi grunnlaget for den diakonale kirke og forutsetningen for tjenestens bærekraft. I dette perspektivet har kirken alltid vært diakonal og kommer alltid til å forbli det. I kraft av dåpens nåde blir alminnelige mennesker i våre menigheter innlemmet i kirkens diakonale oppdrag. De blir kalt til å gjøre kjærligheten konkret. Det kan skje på utallige måter:

- Besøke en som er blitt sengeliggende;
- By en ensom nabo inn til kaffe og fellesskap;
- Tale vel om og forsvare en som er rammet av sladder;
- Stille opp for en som trenger en hjelpende hånd;
- Engasjere seg i saker som fremmer godhet, omsorg, rettferdighet og fred;
- Delta i frivillige organisasjoner og bidra aktivt til at aksjoner kan gjennomføres.»

Så langt min navnebror – men vi kan gjøre listen lenger; Mitt eget kjeppesel: Hvordan kan vi finne veier til å inkludere folk fra sørgesamtalene inn i et levende gudstjenestefellesskap? (Jeg tar gjerne imot gode råd for dette har jeg tenkt på lenge!) I slike tema kan prekenens fokus ligge. En sentral utfordring er hvordan menighetsarbeidet kan være liturgiens lange arm ut i soknene. Hvordan blir de «fine ord» – ord som forvandler!

Salmer og gudstjeneste:

Salmer med inkluderingsperspektiv blandet med god hyrdeematikk vil stå sentralt. Som prekenen skal også salmene gjøre at den nye virkeligheten synger inni oss: Vi hører til – vi er inkludert – vi vil rekke ut hånden til andre – kjenner vi noen som trenger en hånd ut fra et isolat. Vi kommer fordi en roper som allerede kjenner våre navn.

354: «Milde Jesus» handler om den grunnleggende inkludering (av de små barna) ved dåpen og at han leder oss på vår ferd ut i verden.

310, 319 og 337 er sentrale hyrdesalmer.

575 synes jeg er en fin salme å begynne med – den skaper historisk lengdeperspektiv over dagens tematikk.

655 vil være en fantastisk nattverdsalme på «den gode hyrdes søndag».

Op salmer fra kapitlene «Kjærlighet og tjeneste» og «Forvalteransvaret» i salmeboka vil

gjøre oss godt! : 707, 710, 717 for å nevne noen.

Misjonsperspektivet er også en del av tematikken. Særlig godt til teksten synes jeg 505 står (vers 4), likeledes 511 (vers 3) og 539.

Fra 1997-boka kan nevnes: 61 (til den blind-fødtel!), 62, 63 og 71 – vers 2:

«Han som er den gode hyrding,
tek mi vesle, veike hand.

Dag for dag han trufast leier
meg til himlens lyse land»

God påsketid!

KJELL A. SKARTSETERHAGEN
Sokneprest i Nittedal

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTINGER OG UTNEVNELSER

Tunsberg bispedømme

Sokneprest i Stavern i Tunsberg bispedømme

Hans Onarheim

Agder bispedømme

Sokneprest i Bamle prosti med Sannidal sokn som tjenestested i Agder bispedømme

Thore Oustorp, vik.kap. Oddernes pr.gj.,
Agder og Telem. b.d., f. 42. E.eks. MF 69 I
Bjørn Kinserdal, vikarprest Sauherad pr.gj.,

Agder og Telem. b.d., f. 57. E.eks. MF 82 I
Sam Tore Bamle, sokneprest Øksnes pr.gj.,
Sør-Hål. b.d., f. 60. E.eks. MF 88 I
Michael Wohlenberg, sokneprest Selje pr.gj.,
Bjergvin b.d., f. 60. E.eks. MF 88 I
Ingeborg Matre, sjømannsprest Rotterdam, f.
60. E.eks. MHS 90
Arne Lauvhjell, vikarprest Drangedal/Sannidal pr.gj., Agder og Telem. b.d., f. 47. Godkjent komp. 02

Julia Ann Engstrand, vik.kap. Kvinesdal pr.gj.,
Agder og Telem. b.d., f. 50. E.eks. MF 02 II
Harald Hauge, vikarprest Fredrikstad dom-
prost, Borg b.d., f. 75. E.eks. MF 04 I
En søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort

Agder bispedømme

Kapellan i Otredal prosti med Iveland, Evje og Hornnes som tjenestested i Agder bispedømme

Thore Oustorp, vik.kap. Oddernes pr.gj., Agder og Telem. b.d., f. 42. E.eks. MF 69 I
Toralf Frøysaa Lie, ordinert prest p.t. bonde, f. 60. E.eks. MHS 93 II
Julia Ann Engstrand, vik.kap. Kvinesdal rp.gj., Agder og Telem. b.d., f. 50. E.eks. MF 02 II

LEDIGE STILLINGER

Oslo bispedømme

Sokneprest i Bærum prosti med Bryn sokn som tjenestested i Oslo bispedømme

Bærum prosti er geografisk sammenfallende med Bærum kommune i Akershus fylke og har vel 100.000 innbyggere.

Prostiet har vært gjennom en omorganisering som blir iverksatt i 2005. Menighetene er delt i tre arbeidsområder, Vest, Øst og Syd. Bryn menighet er en del av Vestre Bærum. Det innebærer samarbeid med nabomenighetene i Lommedalen, Helgerud og Tanum. Det er allerede innarbeidet samarbeid om enkelte gudstjenester og konfirmantarbeid. Endelig implementering av nye tjenesteordninger kan medføre endringer. Hovedvekten av sokneprestens ansvar og arbeid vil ligge i Bryn sokn.

Bryn sokn omfatter drabantbyen Rykkinn, deler av Kolsåslia og Skui-området. På Rykkinn er det blokkbebyggelse, ellers har en stort sett villa- og rekkehusbebyggelse. På Vøyenenga er det et industriområde. Folketallet er knapt 12 000, hvorav ca. 10 400 er medlemmer av Den norske kirke. Avstandene i soknet er korte, med ca. 10 km som lengste utstrekning

Bryn kirke med 350 plasser er fra 1861, men sterkt ombygd i 1959. Kirken ble totalrenovert i 2001 og fremstår som et vakkert gudstjenestehus, med godt orgel og kororgel. Noen gravferder holdes fra gravkapellet, som ligger ved siden av kirken. Bryn kirkegård er den gamle sentralkirkegården i Vestre Bærum og benyttes også for mennesker fra andre menigheter.

Menighetshus med menighetssal, klubblokale og gode kontorer ligger like ved kirken.

Ved siden av forordnede gudstjenester i Bryn kirke holdes 4 årlige gudstjenester i Sollihøgda kapell. Dette ligger i Hole i Tunsberg bispedømme. Det har vært samarbeid om dette i lang tid.

Det er 6 skoler i Bryn menighet som det er et meget godt samarbeid med, særlig i forhold til innarbeidede skolegudstjenester. En har 4 institusjoner for eldre og et opptreningscenter, hvor det holdes regelmessige andakter. Rykkinn Eldresenter er et viktig samlingssted i nærmiljøet.

Bryn menighet har en sterk gudstjenestetradisjon, med mange kor og et rikt kirkemusikalsk miljø. Ungdomsarbeidet, med bl.a. tenning- kor og ungdomscafe, er nå inne i en oppbyggingsfase. Konfirmasjon holdes om høsten med leirer om sommeren. De siste årene har en hatt mellom 80 og 100 konfirmanter. Årlig er det ca. 90 gravferder og et tilsvarende antall dåp. Det er søndagsskole og dåpsskole for 6-åringer. En har hyggetreff, sorggruppe, det har vært holdt seminar med kulturelt innhold og samlivskurs. Det er noen foreninger og bibelgrupper og regelmessig kontakt med misjonærer i Mali.

Staben består for tiden av daglig leder, sekretær, kateket, kantor, soknediakon, ungdomsdiakon, sokneprest og kapellan. I tillegg er det kirketjener og vaktmester i deltidsstilling. Prestene har vanlig turnus med tjenesteuker. Prestene i Asker og Bærum prostier samles hver tirsdag til tekstgjennomgåelse, og presteforum som veiledningsgruppe.

Trosopplæringsreformen fremstår som en viktig utfordring i årene som kommer, og menighetsrådet vil støtte dette spesielt. Medarbeiderbygging og et variert og engasjerende gudstjenesteliv er spesielt fremhevet i menighetens handlingsplan. Kontakten med nærmiljøet søkes styrket, for å oppnå bedre samsvar med andre gruppedannende krefter i lokalsamfunnet.

Bryn menighet ønsker en sokneprest med gode lederegenskaper, evne til å være samlende, med sans for arbeidet med barn og unge. Engasjement som forkynner og gudstjenesteleder er viktig. Kontaktskapende evne vil bli vektlagt.

Målform i skole og kirke er bokmål.

Til stillingen hører tjenestebolig. Den ligger midt i Rykkinnfeltet, er på en etasje og 156 kvm boareal. Boligen består av vindfang og gang, kjøkken, bad, stue og 5 soverom. Stua har utgang til terrasse og have. Boligen er godt vedlikeholdt.

Stillingen lønnes i kode 0930 Sokneprest i lønsspennet l.tr. 50–62. Pensjonsinnskudd i Statens Pensjonskasse. Godtgjørelser etter gjeldende satser.

Oslo bispedømmeråd ønsker flere kvinner i ledende prestestillinger. Kvinner oppfordres til å søke.

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til Bærum prosti v/ prost Liv Rosmer Fisknes tlf 67 11 16 80, eller til Bryn menighetskontor v/ sokneprest Bjørn Sandvik tlf 67 17 57 20.

Skriftlig søknad med CV, referanser, godkjente vitnemål og attester må være Oslo Bispedømmeråd, Postboks 9307 Grønland, 0135 Oslo i hende innen 8. april 2005.

Tunsberg bispedømme

Sokneprest i Nord-Jarlsberg prosti i Tunsberg bispedømme med særskilt arbeidsområde/tjenestested Ramnes og Undrumsdal sokn.

Stillingen som sokneprest i Nord-Jarlsberg prosti med særskilt arbeidsområde/tjenestested Ramnes og Undrumsdal sokn i Re prestegjeld, som består av de to gamle prestegjeldene Ramnes og Våle og kom i stand i forbindelse med at Våle og Ramnes kommuner fra 010102 ble slått sammen til Re kommune med 5 sokn: Ramnes, Fon, Vivestad, Våle og Undrumsdal. Ramnes og Våle sokn framstår som hovedsokn i og med at de er de største – både geografisk og med hensyn til folketall.

Stillingen utlyses i henhold til ny tjenesteedning med prostiet som tjenestedistrikt. Soknene Ramnes og Undrumsdal er tjenestested og særskilt arbeidsområde. Det betyr at soknepresten har særskilt ansvar for disse to soknene og sitter i menighetsrådet der. De to sokneprestene vil samarbeide om prestetjenesten for alle 5 sokn gjennom en avtalt ansvars- og arbeidsfordeling.

I denne sammenheng er det naturlig at denne stillingen ut over en bred menighetsprestetjeneste tar særskilt ansvar for geistlig kontakt med barn og unge i den lokale kirkelige virksomhet. Samarbeid med undervisningsleder i full stilling vil her være vesentlig.

Inntil flerparten av prestene i prostiet har inngått ny arbeidsavtale i henhold til ny tjenesteedning, vil praktiske konsekvenser av prostiet som tjenestedistrikt i liten grad bli virkeliggjort.

Re kommune ligger sentralt plassert i Vestfold og har for tiden 8500 innbyggere. Det er forventet at dette folketallet vil stige til ca 10500 i løpet av kommende tiårsperiode. Re kommune er en jordbrukskommune med mange arbeidsplasser innenfor landbruket, men også en del industrivirksomhet med ulikt omfang. Gode kommunikasjonsforhold med buss-forbindelse til og fra Oslo hver time alle ukedager.

Senteret i Re kommune ligger på Revetal med nybygget kommunehus med kontor for alle ansatte i kommunen og også menighetskontorer. Revetal bygges stadig ut med tanke på å gi plass for både nærings- og handelsvirksomhet. Ca. 30 ulike butikker innenfor de ulike bransjene er etablert, og flere vil komme. Revetal har ikke noe kirkelig lokale, men det er langsiktige planer for et kirkesenter.

Medlemstall ifølge Den norske kirkes medlemsregister fordeler seg slik: Ramnes sokn: 2340, Fon sokn: 609, Vivestad sokn: 361, Våle sokn: 3169 og Undrumsdal sokn: 486. Til sammen har DnK 6965 medlemmer av en total befolkning på ca 8500. Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK) har stor oppslutning, spesielt i Fon og Undrumsdal sokn. De har egne kirker i begge disse soknene. Det er et godt forhold mellom menighetene i DnK og DELK.

I Re prestegjeld er det 5 kirker: Ramnes, Fon, Våle (alle middelalderkirker), Vivestad (1914) og Undrumsdal (1882). Nærmere opplysninger om kirkene finnes på Re kommunes hjemmesider: <http://www.re.kommune.no/>

Det er en stor utfordring for Re kirk. fellesråd å holde kirkene i god stand. Re kommune viser stor velvilje når det gjelder bevilgninger til vedlikehold og restaurering av kirkene.

Ved alle kirkene er det enkle gravkapeller.

Kapellet ved Våle kirke er noe utvidet for å gi plass til andre formål som møter og søndagsskole. Ved Undrumsdal kirke bygges det for tiden en enkel kirkestue.

I tillegg til gudstjenestene i soknekirkene holdes det enkelte gudstjenester på Brårsenteret (omsorgsboliger), Øyfell (Fon sokn), Kleven grendehus (Våle sokn), Grette skole (Våle sokn). En del av gudstjenestene holdes som fellesgudstjenester for hele prestegjeldet.

Følgende skoler finnes i prestegjeldet:

Fon oppvekstsenter (skole og barnehage) i Fon sokn, Ramnes skole (Ramnes sokn), Kirkevoll skole (Våle sokn), Solerød oppvekstsenter (Undrumsdal sokn), Revetal ungdomsskole (felles for hele kommunen). Elevene som bor i Vivestad, går på skole i Andebu kommune.

Av institusjoner med kirkelig betjening kan nevnes:

Kravnes sykehjem (Ramnes sokn), Re sykehjem (Våle sokn), Brårsenteret (Ramnes sokn), Våletun (omsorgsboliger i Våle sokn). Når det gjelder institusjoner og tilbud for eldre og syke, henvises til Re kommunes hjemmesider; <http://www.re.kommune.no/>

Den kirkelige og kristelige virksomheten i prestegjeldet er ganske omfattende. Kirkesøkningen kan selvsagt bli bedre, men v/ spesielle gudstjenester for barn med utdeling av bøker til 4-åringer og 6-åringer, er det god oppslutning. Mange frivillige medarbeidere er også tilknyttet gudstjenestene. De kristelige organisasjonene driver også et ganske omfattende arbeid, selv om oppslutningen om deres møter ikke alltid er like stor. Det er særlig Norsk Luthersk Misjonssamband og Normisjon som driver sitt arbeid her. Foreninger for ytre misjon, Sjømannskirken og KFUK-KFUM finnes også. Det er et godt forhold mellom kirke og organisasjoner. Oppslutningen om Alpha kurs og andre bibeltimekurs er bra.

Re har 3 kor: Våle kirkekor, BarnekoREt og GospelkoREt.

I Ramnes er det for tiden en søndagsskole med 30 barn på Kirkeberg og et diakonat som månedlig samler 40 voksne.

Det skal også framheves at det i Revetalområdet, i ytterkant av hver av de to hovedsogne, er inngått en samarbeidsavtale mellom Re kirkelige Fellesråd, Tunsberg bispedømmeråd

og NMS om etableringen av et eget menighetsprosjekt med egen prest og egne gudstjenester for dette området. Det arbeides med å få tilsatt stillingen i 60 % – med evt tillegg av annen tjeneste i 40 %. Dette er et prosjekt som skal vare i 3 år, med håp om videre fast fortsettelse.

Fellesrådsområdet/soknene betjenes i dag av to prester, kirkeverge, diakon og undervisningsleder i full stilling, en kantor og en organist (begge i 80 %), kontorfullmektig (40 %) flere kirketjenere med ulike stillingsstørrelse. Vi viser til Tjenesteordning for menighetsprest og ovennevnte opplysninger. Søkere bes relatere seg til disse. Tilsetting skjer i henhold til forskrifter om tilsetting av menighetsprest. Tunsberg bispedømme har få kvinner i soknepreststillinger. Vi ønsker å øke kvinneandelen. Kvinner oppfordres derfor til å søke.

Stillingen lønnes i lønsspenn 50-61 i Statens lønnsregulativ. Endelig lønn fastsettes etter tilsetting etter egen prosedyre. Pensjonsinnskudd. Til lønnen kommer evt. øvrige regulativmessig godtgjøringer.

Det er relativt korte avstander i kommunen. Fra presteboligen er det 5 km til Revetal, 10 km til Fon, 18 km til Vivestad, 14 km til Våle og 15 km til Undrumsdal.

Det er boplikt til stillingen. En romslig prestebolig fra 1743 stilles til rådighet. Den ligger to km fra Ramnes kirke. Boligen gjennomgikk en omfattende restaurering i 84-85 og fremstår i dag som velholdt. Det vil bli foretatt en nødvendig oppgradering av boligen.

For bruk av bolig svares husleie etter fradragregulativets bestemmelser. Den som blir tilsatt må finne seg i de regler og endringer som til enhver tid gjelder for tjenesteboliger.

Tunsberg bispedømme gir sine medarbeidere tilbud om arbeidsveiledning (ABV)

Målformen i kommunen er bokmål. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til soknepresten tlf 92890669 eller Tunsberg bispedømmekontor tlf. 33354300.

Søknad m/CV og relevante attester, vitnemål og referanser sendes Tunsberg bispedømmeråd, Postboks 1253 Trudvang, 3105 Tønsberg innen 18. april 2005.

Tunsberg bispedømme

Vikarprest i Sandar prosti i Tunsberg bispedømme

Det lyses ut stilling som vikarprest i Tunsberg bispedømme med foreløpig arbeidsområde Sandar prosti. Vikarpresten vil hovedsakelig ha tjenestested i Vesterøy sokn, men vil også gjøre tjeneste andre steder i Sandar prosti. Stillingen er etablert gjennom dels midlertidige og dels langsiktige frigjorte lønnsmidler. Vikarpresten kan derfor også bli disponert til tjeneste i andre prostier hvis det skjer endring i lønnsgrunnlaget for stillingen.

Vesterøy sokn er en av fire sokn i Sandar prosti. Soknet dekker en halvøy syd for Sandefjord sentrum. Det bor nær 6000 i soknet og det er planlagt relativ stor utbygging.

I soknet ligger 3 barneskoler og en ungdomsskole.

Soknet betjenes av en menighetspedagog/menighetsarbeider i 50 % stilling, menighetsmusiker i 50 % stilling, kirketjener/vaktmester 100 % stilling, kontorsekretær i 50 % stilling og har soknediakon i samarbeide med Sandar sokn.

Det drives heldags menighetsbarnehage i Vesterøy.

Presteressursen er på 1,25 – i samarbeid med prestene i Sandar sokn. Sandar prosti var med på å prøve ut den nye tjenesteordningen for prester. Den er innført for alle prestene. Med tydelig basis i eget sokn har prestene et godt og planmessig samarbeid.

Vesterøy sokn har i det siste hatt en målrettet satsing på barne- ungdomsarbeide og på kontakt med skolene bl.a. med fast treffetid på Varden ungdomsskole. Denne oppgaven vil naturlig ligge til vikarpresten. Vesterøy har årlig 70–75 konfirmanter, og dette er vikarprestens ansvar sammen med menighetspedagogen. Dessuten gjøres det et godt gudstjenestearbeide der en til dels arbeider sammen med aktører fra nærmiljøet. I Vesterøy sokn har det også vært satset på «stille dager» og arrangement med smak av retreat. Prestene står sentralt i dette arbeidet, og presten som tilsettes forventes også å gå inn i noe av dette arbeidet.

Vesterøy kirke er første byggetrinn av en arbeidskirke. Menighetssalen ble bygget i 1960-tallet og rommer midlertidig kirkesal,

kontorer og aktivitetsrom. En venter fremdeles på økonomiske muligheter for å fullføre kirkebygget.

Vi viser til Tjenesteordning for menighetsprest og ovennevnte opplysninger. Søkere bes relatere seg til disse. Tilsetning skjer i henhold til forskrifter om tilsetning av menighetsprest.

Stillingen lønnes i lønsspenn som kapellan 43–58 i Statens lønnsregulativ. Endelig lønn fastsettes i dagene etter tilsetning ved egen prosedyre Pensjonsinnskudd. Til lønnen kommer evt. øvrige regulativmessig godtgjøringer.

Det følger ingen bolig med stillingen som derfor lyses ut uten boplikt.

Tunsberg bispedømme gir sine medarbeidere tilbud om arbeidsveiledning (ABV).

Målformen i kommunen er bokmål. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer.

Søknad m/CV og relevante attester, vitnemål og referanser sendes Tunsberg bispedømmeråd, Postboks 1253 Trudvang, 3105 Tønsberg og må være kommet inn *senest 18. april 2005*.

Bjergvin bispedømme

Bjergvin bispedømme sin visjon er å gjøre Kristus kjent, trodd, elsket og etterfulgt.

Kapellan i Fana prosti med tjenestested i Bønes og Storetveit sokn i Bjergvin bispedømme

Bønes og Storetveit ligger bare noen kilometer sør for Bergen sentrum og har et folketall på vel 16000 hvor ca.13500 tilhører Den norske kirke. Bønes ble skilt ut fra Storetveit som eget sokn 01.01.2002 med vel 8000 medlemmer av Den norske kirke.

Innen arbeidsområdet ligger tre vigslede kirker – Storetveit kirke, vigslet 1930, Bønes kirke, vigslet 07.12. 1997 og Fantoft stavkirke, som er privateid.

I både Bønes og Storetveit kirke forrettes gudstjenester hver søndag, 1.pinsedagmorgen og i forbindelse med olsok forrettes gudstjenester i Fantoft stavkirke.

Det var om lag 190 konfirmerte, 230 døpte

og ca 100 begravelser i Storetveit og Bønes sokn i 2004.

I begge menigheter er det mange barnehager, både kommunale og private. Menighetene driver hver sin barnehage. Kontakten med barnehagene er god. Fire offentlige barneskoler – to i Bønes sokn og to i Storetveit sokn – i tillegg til en ungdomsskole og en privat barneskole som begge ligger i Storetveit sokn, har hver sin representant i et skole/kirke – utvalg hvor kateket og prester er med. En videregående skole ligger i Storetveit sokn. Samarbeidet med skolene er godt. Fantoft studentby ligger i Storetveit sokn.

Tre sykehjem – ett i Bønes sokn og to i Storetveit – med tilstøtende serviceboliger og flere borettslag for pensjonister tilhører det særskilte arbeidsområdet. Andaktsturnus på disse settes opp i samarbeide med soknediakon.

Både Bønes og Storetveit menigheter er aktive menigheter. Bønes kirke er reist for innsamlende midler. Selv om Bønes sokn først ble opprettet i 2002, har menighetsarbeidet blitt organisert og utbygget gjennom flere år. Ulike utvalg som gudstjenesteutvalg, dåpsopplæringsutvalg, diakonitvalg, økonomiutvalg m.m. er oppnevnt i begge sokn. Ellers nevnes søndagsskole, barnegospel, tria, speidergrupper, ungdomsklubb, tensing, bibelgrupper, kirking og et utbygget diakonalt arbeid.

Bønes kirke gir rom for mange av menighetsaktivitetene i Bønes sokn, slik Storetveit menighetshus gjør det for Storetveit sokn.

Kristkirken og «Levende Ord» ligger i dette området. Bønes og Storetveit menigheter betjenes av sokneprest, to kapellaner, kateket og soknediakon. I forbindelse med nye tjenesteordninger, blir den andre kapellanstillingen omgjort til sokneprest i Bønes sokn. Storetveit sokn har daglig leder, organist og kirketjener i 100 % stilling, mens Bønes sokn har daglig leder og organist i 75 % stillinger samt kirketjener i 50 % stilling.

Menighetskontoret for Storetveit sokn ligger i Storetveit menighetshus, mens kontoret for Bønes sokn er i Bønes kirke.

Kapellanen blir tilsatt Fana prosti som tjenestedistrikt og tjenestested i Bønes sokn og Storetveit sokn. Ungdomsarbeidet i begge sokn vil være et særlig ansvarsområde for

kapellanen. Ungdomsarbeidet er en viktig del av menighetsarbeidet. Begge menighetene lønner en 30 % ungdomsarbeiderstilling og samarbeider om konfirmantopplegget. Konfirmantarbeidet søkes integrert i menighetenes ungdomsarbeid som består av et tensingkor som ble startet for to år siden og Storetveit ungdomsklubb består av ca.170 medlemmer. Friluftsliv både sommer og vinter står sentralt. Et ettårig lederkurs rekrutterer ledere til ungdomsarbeidet. «Storetveitmodellen» er et begrep på dette opplegget. Lederkurset dyktiggjør deltakerne til å være ledere i ungdomsklubben. I samarbeid med kateketen vil det til kapellanen ha et særlig ansvar for oppfølging av ungdomsarbeidet i Storetveit og Bønes.

Gudstjenesteturnus settes opp av sokneprest i samarbeid med prestene og de øvrige ansatte. Kirkelige handlinger fordeles etter tjenesteuker. Ansvar for øvrige oppgaver fordeles i samsvar med arbeidsfordelingsplan.

Målformen i prestegjeldet er boknål.

Både i Storetveit og Bønes menigheter er det gode kollegaforhold og gode samarbeidsrelasjoner i staben. Det samme kan sies om prostiet. Prosten leder prestenestenen i prostiet og ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene. Prosten kaller inn prestene til jevnlige samlinger for faglig utvikling, åndelig fellelskap, orientering og drøfting. Prostiets prestefelleskap er sammensatt av prester i ulike aldre, fra de helt unge til de med lang fartstid. Begge kjønn er representert. Både kjønns- og aldersdifferensieringen oppleves veldig konstruktiv og stimulerende. Prosten samler prestene regelmessig hver tirsdagsmorgen. Det skjer i samarbeid med lokallaget av PF. Her blir fagtema tatt opp til orientering og drøfting når det er aktuelt. Som fast post på programmet står samtale om kommende søndags tekst.

Det er knyttet boplikt til stillingen. Boligen ligger i Kråkenesdalen 131, og er et enderekkehus som er bygget i 1997. Bruttoarealet er på 178 m², og boarealet på 156 m². I underetasjen er det kjellerstue, tre soverom, vaskerom, bad, kjellerinngang og bod. I første etasje er det gang, soverom, bad, kjøkken og stue/spisestue. Det er en parkeringsplass, samt felles gjesteparkering, og en pent opparbeidet tomt. Det er gangavstand til skole, barnehage og butikk.

Det gis årlig tilbud om arbeidsveiledning for prestene i bispedømmet.

Kvinner oppfordres til å søke.

Målformen i kirke og skole er bokmål. Det skal opplyses i søknaden om man behersker begge målformer.

Stillingen lønnes i stillingskode 0922, i lønsspenn i ltr. 43–58 i statens lønnsregulativ.

Nærmere opplysninger om stillingen får en ved å kontakte personalleder Liv R. Agotnes på Bjørgvin bispedømmekontor, tlf. 55306484, prost Per Barsnes 55 59 32 50, Storetveit menighet, tlf. 55308110, eller Bønes menighet 55308100. Søknader med CV, godkjente kopier av attester og vitnemål samt referanser må være Bjørgvin bispedømmekontor, Postboks 1960 Nordnes, i hende innen 16. april 2005.

Bjørgvin bispedømme

Bjørgvin bispedome sin visjon er å gjere Kristus kjent, trudd, elska og etterfølgd.

Sokneprest Røldal og Skare sokn i Hardanger og Voss prosti i Bjørgvin bispedømme

Odda kommune i Hardanger har totalt om lag 7500 innbyggjarar og fire sokn der 5800 menneske bur i Odda sokn, 500 i Røldal, 500 i Skare og 740 i Tyssedal.

Det er fire kyrkjer i kommunen. Røldal kyrkje er ei godt bevart stavkyrkje frå 1200-talet. Skare kyrkje er ei tømmerkyrkje frå 1926. Odda kyrkje er ei stor trekyrkje frå 1870. Tyssedal kyrkje ei arbeidskyrkje frå 1965. Soknepresten bur i Røldal og har sete i sokneråda i Røldal og Skare. I Odda kommune var det i 2004 63 dåp, 16 vigslar, 98 gravferder/bisetjingar og 70 konfirmantar.

Røldal er ei vakker fjellbygd med gode tilhøve for friluftsliv, jakt og fiske både sommar og vinter. Hardangervidda og Haukelifjell har gode turløyper og alpinanlegg 10 min. køyring frå Røldal sentrum. Vinteren er lang og snørik.

Sentralt i bygda ligg barnehage og barne/ungdomsskule som har 75 elevar. Skulen har symjebasseng. I Odda er det vidaregåande skule.

Kyrkja ligg midt i bygda, og det er kort veg

mellom legekontor, helsestasjon, tannlege, bank, post og andre tenester. Arbeidsplassane i Røldal finn ein i Helse og sosialsektoren, skulen, servicenæringar og turisme, vegvesen, kraftverk, industripending og noko landbruk, m.a. geitehald og ysteriverksemd.

Det er stor breidde i lag og organisasjonar: 4H, skyttarlag, husmorlag, skulemusikk og idrettslag. Det er god dugnadsånd i bygda.

Om sommaren kjem det mange turistar til bygda og Røldal kyrkje. Kyrkja har stor kultur- og kyrkjehistorisk interesse som pilegrimskyrkje. I samband med dette har ein gudstenester og konsertar særleg med tanke på turistane, og kyrkja er og open for guiding i sommarmånadane.

Presten får ein sentral plass i utviklinga av pilegrimsarbeidet kring Røldalskyrkja, m.a. ved å legge til rette for eit auka gudstenesteliv om sommaren. Pilegrimsarbeidet vi utgjere om lag 20 % av tenesta på årsbasis. I dette arbeidet er ikkje presten aleine. Soknerådet arbeider i lag med fleire aktørar i bygda om å etablere eit pilegrimssenter ved kyrkja på sikt. Arbeidet i denne gruppa vil vere viktig framover. Mykje er gjort for å fylle gamle pilegrimstradisjonar med nytt innhald: Gamle pilegrimsvegar til Røldal er merkte, og ved Jonsok er det stemne med pilegrimsvandringar, jonsokmesse, konsertar og foredrag. Dette stemnet har eit økumenisk preg. Soknepresten er med i det Nordiske Pilegrimsprestefellesskapet, som har årlege samlingar.

I Røldal kyrkje er det gudsteneste annankvar sundag, ofte med kyrkjekaffi etterpå.

Det er etablert eit barnekor, og ein ungdomsklubb er i emning i ungdomslokala på bedehuset, som no er kyrkjelydshus, og som kyrkjelyden eig og har pussa opp. Sundagskulen held til her. Ein treng fleire leiarar i barne og ungdomsarbeidet, som og er eit satsingsområde i kyrkjelyden.

I kyrkjelyden er det ei misjonsforeining (NMS). Soknerådet arrangerer regelmessige eldretreff. Konfirmandundervisninga i Røldal er i skuletida. Ved alders og sjukeheimen har presten regelmessig teneste.

Bjergvin bispedømme

Bjergvin bispedømme sin visjon er: «Saman vil vi gjera Kristus kjend, trudd, elska og etterfylgd»

Kapellan 1 i Os sokn i Midhordland prosti i Bjergvin bispedømme

Midhordland prosti omfattar fire sokn – Os, Austevoll, Fusa og Samnanger. Sokna fell saman med kommunane med same namn. Frå Osøyro kjem ein til Fusa og Samnanger på under ein time og til Austevoll på 1 1/2 time. Kommunane er ulike i folketal. Os er den største med 14800 innbyggjarar, Austevoll har 4450, Fusa 3700 og Samnanger 2300.

Os sentrum er på Osøyro, omlag 30 km frå Bergen sentrum. Det er korte avstandar i kommunen, og ingen bur meir enn 20 minutt køyring frå Osøyro. Kollektivsambandet med Bergen er svært godt. Ein reknar med sterk folketilvekst i åra som kjem. Kommunen har eit allsidig næringsliv. Mange av dei yrkesaktive arbeider i nabokommunen Bergen. I kommunen er det 12 grunnskular, 2 vidaregåande skular og Kongshaug musikkgymnas (NLM). Fleire institusjonar innan helse- og sosialstell let ligg i kommunen.

Av folket i kommunen høyrer 13 500 inn under Den norske kyrkja. Statistikken for 2004 viser at soknet hadde 181 døypte, 192 konfirmerte, 31 brurvigslar og 94 gravferder. Tala stadfester at gjennomsnittsalderen er låg i Os. 25 % er 20 år eller yngre.

Soknet har to kyrkje. Hovudkyrkja er frå 1870, ligg sentralt på Osøyro og har gudsteneste kvar sundag. Nore Neset kyrkje ligg sørvest i soknet 7 km frå sentrum og vart vigsla i år 2000. Lyse kloster kapell frå 1663 vert årleg nytta til to dåpsgudstenester, to skulegudstenester og nokre brurevigslar. I fleire krinsar og på ein alders- og sjukeheim vert det halde gudstenester. På fire institusjonar vert det halde andaktar. Talet på forordna gudstenester er 106. Dei siste åra har totalt gudstenestetale vore omlag 175.

Det er tre kyrkjegardar i soknet. To av dei ligg ved kyrkjene og den tredje på Kuventræ, omlag 3 km frå hovudkyrkja.

Det store folketalet i kyrkjelyden er ei stendig utfordring til innsats og planlagt samarbeid. Eit stort korps av uløna medarbeidarar

ber mykje av arbeidet. Soknerådet arbeider medvite med ein strategi for å løyse ut dei gode kreftene. Gudstenestelivet står sentralt, er allsidig og prega av stor søknad til nattverden. Kyrkjelyden er engasjert i misjonsarbeid og er for tida aktiv i prosjekt på fire kontinent.

Det er fem bedehus med varierende verksemd. Tilhøvet mellom kyrkja og organisasjonslivet er godt. Mykje av det kristne arbeidet i bygda er knytt til Kyrkjetunet, som ligg attmed Os kyrkje. Huset vert nytta både av kyrkjelyden og organisasjonen og er dessutan ofte utleigd til minnesamvær, kurs og seminar. Barnekor og vaksenkor, tensingarbeid og speidargrupper, konfirmentarbeid og misjonsforeiningar fyller huset mest kvar dag i veka. Alpha- og Koinonia-kurs har dei siste åra samla nær hundre deltakarar.

Os har tradisjon for eit godt samarbeid mellom kyrkje og skule. Det er utarbeidd ein detaljert plan for samarbeidet. Konfirmentarbeidet har vore lagt dels til skuletida og dels til samlingar på ettermiddag.

Prostiet har del i ei prostipreststilling. 40 % av stillinga skal på sikt disponerast for Os, og det opnar for større fleksibilitet i prestearbeidet. Ein ungdomsprest, som i hovudsak er løna av gjevartenesta i kyrkjelyden, leier ungdomsarbeidet og tek del i konfirmentarbeidet. Han har ungdomsgudstenester, men ikkje tenestevaker. Soknet har kateket, kantor, organist (20 %), kyrkjelydssekretær, barnesekretær (33 %) – og kyrkjeværje, kontorsekretær (75 %), driftsleiar og to kyrkjetenarar/ kyrkjegardsarbeidarar. Kyrkjelydssekretæren fører for tida kyrkjebøkene. Kyrkjekontora er svært tenlege. Dei ligg i ein fløy av Kyrkjetunet, sentralt på Osøyro.

Kapellan 1 har Os sokn som tenestestad og Midhordland prosti som tenestedistrikt.

Os har for tida prost og kapellan 1. Etter biskopen si avgjerd vil prosten inntil vidare ha om lag 60 % av si teneste i Os, leie presteutenesta i soknet, møte i sokneråd/fellesråd og dele tenestevakene med kapellan 1 og prostiprest. Kapellanen er prostens sin vikar. Ved sida av arbeidet med dei faste presteoppgåvene vil trusopplæringa i vidaste tyding vera ei utfordring. Saman med kateketen har kapellanen eit hovudansvar for konfirmentarbeidet.

Prosten leier prestenesta i prostiet og iva-

retek arbeidsgjevar sin styringsrett overfor prestane. Prosten kallar inn prestane til månadlege samlingar for fagleg utvikling, åndeleg felleskap og teambygging.

Det er buplikt til stillinga. Tenestestaden er ein einebustad som skal oppførast i 2005 på Nore Neset. Bustaden har eit bruksareal på 177 m², og ein grunnflate på 117 m². Den inneheld fire soverom, to stover, to bad, kjøken, wc, vaske-rom, hall og entre. Det er høg standard med parkett og fliser på golv. Tomta er på om lag 700 m². Det er om lag 7 km til Os sentrum. Det er kort og trygg veg til skule og barnehage og nærbutikk. Det er gode soltilhøve og flott utsikt mot vest. Bustaden ligg i eit utbyggings-område, og er slik sett strategisk plassert.

Målforma er nynorsk. Søkjar skal opplysa om han kan nytta begge målformer.

I bispedømet er det tilbod om arbeidsvegleing. Det er ønskeleg med fleire kvinner blant presteskapet i bispedømet.

Nærare opplysningar om stillinga kan ein få ved å venda seg til prost Kaare M. Bakke, tlf 56 57 24 00 eller personaleiar Liv R. Ågotnes ved bispedømekontoret tlf: 55 30 64 84.

Løna er plassert i stillingskode 1359 kapel-

lan 1 i lønsspenn 43–60. Til stillinga følgjer innmelding i Statens pensjonskasse med månadlege trekk, regulativmessige godtgjersler for tenestedrakt, reise- og telefongodtgjersler etter rekning, husleigetrekk etter regulativ.

Søknader med CV, referansar og kopi av relevante vitnemål og attestar skal sendast til Bjørgvin bispedømekontor, Pb 1960, 5817 BERGEN.

Søknadsfrist: 16. april 2005.

Prester – Cand. Theol. – Stud.:

KAN DU TENKE DEG SOMMER-, HØST- ELLER VINTERFERIE PÅ SJUSJØEN, 850 M OVER HAVET?

Hytte for 5 m/utstyr til leie for kr. 100,- pr. døgn mot at gudstjeneste holdes søndag formiddag i Sjusjøen Fjellkirke f.o.m. St. Hans – oktober og f.o.m. februar – påske. Weekend el. ukeseleie.

Interesserte bes henvende seg til Brøttum kirkekontor tlf. 62 35 10 60 (tirs. og fred. 09.00 –12.00). Send gjerne e-post til: sokneprest.broettum@kirken-ringsaker.no

Velkommen til Akershus Universitetssykehus

Akershus
Universitetssykehus
HF (Ahus) er et
helseforetak i Helse
Øst og er
av landets største
sykehusforetak
Består av flere
enheter med
beliggenhet i
Oslo nord og på
Romerike
Hovedsykehuset
ligger på Lørenskog.

Sykehusprest ved psykisk helsevern

Det er ledig fast, nyoppsett, 100% stilling som sykehusprest knyttet til psykisk helsevern, stillingskode 7392 (saksnr. 91).

Nærmere opplysninger om stillingen ved kst. hovedprest Bjørg Elisabeth Oserud, tlf. 67 92 83 39

Søknadsfrist: 11. april 2005

Fra lønnen trekkes 2% pensjonsinnskudd. Søknad med CV, referanser, kopier av attester og vitnemål sendes Akershus universitetssykehus HF, Personalavdelingen, 1478 Lørenskog eller på mail til: persledigstilling@ahus.no. Merk søknaden med **saksnummer**. Vi har dessverre ikke mulighet til å returnere søknadspapirene.

Se også internett: www.ahus.no

 Akershus Universitetssykehus

1478 Lørenskog, Tel. 67 92 88 00, Fax. 62 92 80 40

Nyheter fra Luther Forlag

Ernest Cassutto

DEN SISTE JØDEN I ROTTERDAM

Kr. 198

Hvis du ble grepet av *Anne Franks Dagbok*, *Skjulestedet* av Corrie ten Boom og filmen *Schindlers liste*, må du også lese denne boken... et enestående vitnesbyrd om hvordan mange jødiske familier midt i vår tids verste mareritt fant sin styrke i troen på Jesus Messias. Du vil bli velsignet mens du leser.

– Stan Telchin, forfatteren av *Forrådt*.

Boka tar deg med inn i en livserfaring og troshistorie som du sent vil glemme.

Rolf G. Heitmann

Generalsekretær, Den Norske Israelsmisjon

Mitri Raheb

BETLEHEM UNDER BELEIRING

Kr 198

En spennende og annerledes bok om Midtøsten-konflikten. Betlehem er byen der Fredsfyrsten ble født. Hvordan er det å leve i byen i dag? En bok om lidelse og sorg, men fremfor alt om håp om en fremtid for både israelere og palestinere.

«En vekker for kristne i Norge»

– Ørnulf Steen, gen.sekr. i Norges kristne Råd

31773-3 - 4
DET TEOLOGISKE MENIGHETSFAK.
BIBLIOTEKET
PB 5144 MAJORSTUEN
0302 OSLO

Menighetsfakultetet

Luthersk kirketidende
MF Ti.Lu
2005 Årg. 140 Nr 6

H05000405

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktiserende
Halvor Nordhaug, rektor Vidar L. Haanes, sokneprest Jan Otto Myrseth og
instituttprest Berit Okkenhaug. «Fra bokfronten» redigeres av kapellan
Morten Erik Stensberg. e-post: tangenmenighet@sensewave.com

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, Postboks 5144 Majorstua, 0302 Oslo.
Red. sekr.: Cand.theol. Tor Arne Bernitsen
Tlf. 917 32 847
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes
til ovenstående e-post adresse, eller evt. pr. post til redaksjonen.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Björg Gjelsvik,
Bok & Media AS Grensen 15 0159 OSLO.
Tlf. 22 00 87 70. Fax. 22 00 87 71.
e-post: bjorg.gjelsvik@bokogmedia.no

Pris kr. 490,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 550,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 6 annonsemøduler i LK:

1. 1/2 kvartside (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 375,- +moms
2. Kvartside (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 615,- +moms
3. Halvside (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1090,- +moms
4. Halvside (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1090,- +moms
5. 3/4 side (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 1700,- +moms
6. Helseide (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 1940,- +moms

ISSN 0332-5431

Kr 198,-

Lena Bergström

Å GI Plass Til EN ANNEN

Om åndelighet, forelderrollen og hverdagslivet

Gjenkjennelig, treffsikkert – og ikke uten glimt i øyet – om tidsklemme, utilstrekkelighet, trøtthet og dårlig samvittighet. Men først og fremst en bok som setter oss på sporet av en åndelighet som får plass i livet slik det er.

Luther Forlag

Aktuelt fra Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no